

Takoví byli...

Tibetská doga

Jde o plemeno velice staré, ve své oblasti a možná i ve světě jedno z nejstarších, nejdéle domestikovaných, od něž se odvozují takřka všechna plemena molossoidní skupiny. Přesto však zůstává nevyřešena otázka, zda je tibetská doga skutečně potomkem – i když vzhledem k výrazným domestikačním znakům, jako je zavěšené ucho, jistě ne přímým – černého mongolského vlka, jak se ponejvíce soudí.

Největší učenec starověku a řecký filozof Aristoteles (384 - 322 př. n. l.) byl prý přesvědčen o tom, že zjev, jakým je ohromné zvíře z Tibetu, nemůže být ničím jiným než výsledkem křížení psa a tygra. Více než o půl druhého tisíce let později poznamenal první Evropan ve službách čínského císaře Marco Polo, že „lidé v Tibetu mají psy velké jako osly“. První podrobnější popis

J. H. Walsh-Stonehenge použil do své publikace *Dogs of the British Islands* z roku 1878 starší kresbu tibetské dogy od Williama Youatta

tibetské dogy podal italský jezuita Ippolito Desideri v díle *Cesta do Tibetu*, kterou absolvoval v letech 1712 až 1728. „Podivná a skutečně neobvyklá je většina zdejších psů; mají černou, trochu delší a lesklou srst, jsou dosti velcí a mohutní, divokého vzhledu a svým hlasem naháně-

Fenu Puppy dostal Hedin jako dárek ještě coby štěně. Převážně hnědě zbarvený pes vynikal stejně jako všichni tibetští pastevci ohromnou otužilostí – noční teploty při nocování v nadmořských výškách přes pět tisíc metrů mnohdy klesaly pod $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$. Šlo prý o pravého „karavanního psa“, jaké vlastní tibetští kočovníci. Fotografie ukazuje, že jde o psa s rysy tibetské dogy, připomíná však ovčácké psy evropského typu.

Poslední účastníci výpravy v Poo na snímku Svena Hedina spolu se dvěma pasteveckými psy typu tibetské dogy

Ocenění psi na výstavě v Crystal Palace, Londýn roku 1870. V popředí kresby z tehdejších London Illustrated News leží tibetská doga, jeden z prvních exemplářů plemene, které se dostaly do Evropy

v roce 1867 „vzneseného černého psa, velkého jako vzrostlý novofundlandčan“, který byl dovezen do Pekingu z Mongolska. Jen velmi málo takových psů se ovšem dostalo do Evropy. Ke vzácným výjimkám patřil pes Siring patřící princů z Walesu: byl vystaven na Alexandra Palace Show v roce 1875. V roce 1901 se v tisku objevila krátká zpráva, že si pár tibetských dog přivezl ze své výzkumné výpravy do střední Asie známý uherský cestovatel hrabě Szechenyi a zavedl jejich chov na svém zámku u Nezdiderského jezera v Uhrách. „Dogga tibetská,“ psalo se tehdy, „tento strašlivý obr, který hlídá stáda

Pes Siring patřící princů z Walesu byl vystaven na Alexandra Palace Show v roce 1875

a lidská obydlí v tajuplných nebetyčných skalách Tibetu, je nepřítel nejvyšší nebezpečný, nadaný hroznou silou a nevídanou odvahou.“ Vzhledem k významu, kterému toto plemeno má pro vývoj druhu, převzala nad ním patronaci Mezinárodní kynologická federace.

Michal Císařovský

jí strach. Bývají obvykle přivázáni na řetězu k hlídání...“ Švédský geograf dr. Sven Hendin o necelá dvě století později líčí setkání se dvěma Tibetany v pohoří Bongby: „Každý z nich měl v ruce provaz, na němž vedli velikého psa, zuřivou bestii, která štěkala, až měla pěnu u tlamy, a snažila se oba své průvodce pokousat. Psům toho druhu říkají v Tibetu takkar. Vypadal jako bernardin, byl však větší, černý jako havran, s bílou skvrnou na krku a na prsou a divoký jako vlk.“ Tibetský mastif je konkrétně zmiňován v publikaci Bryana Hodgsona (1800-1894), současníka a kolegy Ch. Darwina, Drawings of Nepalese Animals. Stejně jako Polo uvádí, že slouží k ochraně tábořišť Tibeťanů před vlky, bandami lupičů, k pasení jejich ovčí, jaků a koní v zemi, kde je v zimě arktické klima. V Evropě byl znám od roku 1774, kdy Bogle popsals v knize Tibet velkého psa, zvaného též „nepálský pes“, často s hřívou jako lev a krajně divokého. Dr. W. Lockhart zmínil

Tenzing, vysokohorský šerpa, který v roce 1953 vystoupil s E. Hillarym na nejvyšší horu světa Ču-mu-langma Feng (Matka světa), Mt. Everest, a jeho tibetská doga